

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«
izhaja mesečno dvakrat, i. s.
vsakega 5. in 20. v mesecu
ter stane celoletno . . . K 5.—
polletno . . . » 2:60
posamezna številka 30 vin.

Oficijalno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
ter v teh včlanjenih zadrug.

.....
Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratom:
 $\frac{1}{32}$ strani pri enkratni objavi
K 1:50, pri večkratnih objavah
primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Sodna ulica 2.

I. letnik.

V Ljubljani, 5. junija 1914.

Štev. 5.

Vsem onim, ki sprejemajo naš list, toda vkljub opetovanim pozivom do danes še niso nakazali naročnine, prilagamo poštno položnice, da se jih čim prej poslužijo in nam nakazujejo naročnino. To bo gotovo storil vsakdo, komur je mar obstoj in razvoj obrtnega strokovnega glasila. Čim prej si namreč list zagotovi obstanek, tem več potem tudi lahko nudi. Zato ni samo v interesu naše stanovske organizacije, marveč v interesu vsakega posameznika, da poravna naročnino.

Po otvoritvi Belokranjske železnice.

Dolgoletna želja, dolgotrajno hrepenenje se je končno uresničilo. Z velikimi slavnostmi se je otvorila te dni Belokranjska železnica in danes že redno žvižga hlapon po krajih, kjer je bilo to dejstvo pred leti le skromna želja.

Dolenjska sploh in zlasti Bela Krajina sta z novo železnico že danes pridobili mnogo; obenem s prebivalstvom je pridobil tudi zlasti obrtni stan ob progi te železnice, ker ima sedaj ugodne prometne zveze in mu bo vsled tega mogoče dobivati ceneje potrebne sirovine kakor tudi odpošiljati svoje izdelke. Lep kos slovenske zemlje, naša slikovita Bela Krajina, ki je bila dosedaj kakor ločena od ostalega sveta, se je sedaj spojil tesneje s sosednimi pokrajinami in tamošnjim obrtnikom se vsled tega odpira ugodnejša perspektiva v bodočnost. Že danes imamo vsled Belokranjske železnice novo prometno zvezo s sosedno Hrvatsko. Ko pa se izvrši celi projekt, kar mora biti dokončano 1918, bomo imeli iz naše dežele novo direktno zvezo z morjem, pa tudi direktno zvezo z osrčjem Dalmacije, s Splitom in morda se ravno po tej novi progi odpre za naš obrt nova pot za izvoz njegovih izdelkov. Bog daj, da bi bilo res tako!

Upamo, da z Belokranjsko železnico pridobi tudi organizacija našega stanu, ne samo na Slovenskem, marveč v ozemlju Jugoslavije sploh. V Beli Krajini obstojajo že dolgo časa prav dobro vspevajoče lokalne obrtne organizacije. Tamošnji obrtniki so organizirani že skozi lepo dobo let v obrtnih zadrugah. V Metliki imajo celo lep lasten „Obrtniški Dom“. Vse te organizacije pa so bile doslej vezane radi neugodnih zvez več ali manj same nase. Sedaj je odprta nova pot in nadejamo se, da ne bomo iskali samo mi stika z njimi, marveč da ga bodo iskale i one in sicer tako proti severozapadu kakor proti jugovzhodu.

Nova železnica naj bode torej tudi nova vez, katere naj se poslužuje naša osrednja organizacija v dosego svojega velikega končnega cilja.

Toda nečesar ne smemo pozabiti pri tej priliki.

Z velikimi slavnostmi in svečanostmi je bila otvorjena nova železnica. Došel je železniški minister in došlo je okoli 150 povabljenih gostov, ki so si deloma stekli zasluge za to železnico, deloma pa prišli do te časti ravno tako kakor Pilat v vero. Človek bi mislil, da je v tem številu bilo združeno že vse, kar bi moralo biti povabljeno, ako se gre s stališča sodelovanja. Toda marsikdo, ki je pričakoval upravičeno vabila, ga je čakal zastoj. Ne brigajo nas pri tem drugi, pač pa nas brigajo prizadeti našega stanu.

Kaj je pravzaprav slavnostna otvoritev železnice? Nič drugega kot slavnostna kolavdacija ogromne, veličanske stavbe. In navada je, da se h kolavdacijam vabijo tudi vsi oni, ki so stavbo gradili. Ali teh se to pot ni vabilo, četudi so pri Belokranjski železnici zaposleni podjetniki in obrtniki vsaj po zatrdilu gradbenega vodstva izvršili svojo nalogo in svoje delo v največjo zadovoljnost tako, da jim je bila izrečena zato pohvala. Pričakovalo se je tedaj, da se povabijo k slavju tudi ti podjetniki in obrtniki. Toda vabilo se jih ni. Kdo ve, zakaj ne? Morda zato ne, ker za nje zadošča že izraz pohvale? Ali morda zato ne, ker so bili soudeleženi tudi naši domači podjetniki in obrtniki?

Ali končno morda zato ne, ker so bili ti pripadniki obrtnega stanu, torej ljudje, ki pripadajo stanu, ki imajo po nazorih gotovih izvestnih ljudi samo dolžnosti, ne pa tudi kake pravice?

Ni naša naloga, da raziskujemo in ugibamo po vzrokih.

Zadošča naj, ako pribijemo dejstvo, da so bili prizadeti podjetniki in obrtniki, ki so bili hote in namenoma ali nehote pri tem slavlju prezrti, neprijetno dirnjeni, da so se in se še čutili zapostavljene in z njimi vred tudi celokupni obrtni stan. Zopet se je enkrat s tem prav jasno in javno ugotovilo, da glede obrtnika v izvestnih krogih še vedno velja načelo: „Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, er kann gehen!“

Zapomnimo si to in zato stremimo za spopolnitvijo naše stanovske in strokovne organizacije, kajti le na ta način si moremo pridobiti ugled, ki nam sicer že itak gre po zdravem človeškem razumu.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko je imela dne 13. marca t. l. svojo plenarno sejo, v kateri je med drugim označila soglasno in ne se oziraje na politične stranke, katere so v njej zastopane, v imenu naših obrtnikov in trgovcev stališče, ki ga zavzema glede novih deželnih doklad. V tem oziru je stavil nujni predlog zbornični svetnik g. Viktor Rohrmann in ta svoj predlog utemeljeval sledeče:

„Častita zbornica! V nočni seji kranjskega deželnega zbora, namenjeni deželnemu proračunu za leto 1914 med 27. in 28. svečanom t. l. se je zgodil nečuden atentat na žepe kranjskega prebivalstva. V prvi vrsti na volilce trgovske in obrtne zbornice, na volilce, katerih vitalne interese imamo čast zastopati v tej ugledni zbornici. Sklenilo se je — ne da bi se preje vršila dolgotrajna temeljita posvetovanja finančnega odseka — brezprimerno, in ker je še diferencirano, tudi krivično zvišanje deželnih doklad.

Kakor sem zvedel od poslanca, ki ga je poslala naša zbornica v deželni zbor, dr. Ravniharja, so premišljevali v ministrstvu dolgo časa, če bi predložili to zvišanje tako, kakor je sklenjeno, v najvišje odobrenje. Navidezno bilo je še časa, da tudi naša zbornica kot eminentno prizadeta korporacija poseže vmes potom nujnega protestnega predloga, katerega sem zadnjo soboto dne 7. t. m. predsedstvu naznanil. Sinočnja ljubljanska dnevnikarja sta nas pa podučila, da je bilo naše upravičeno upanje zaman. Centralna vlada izposlovala je že potrebno najvišje potrjenje. Stvar izgleda sedaj tako, kakor da ne bi bila več aktualna, kajti marsikdo

poreče, da po toči zvoniti ne koristi nikomur. Toda temu ni tako. Naša zbornica še ni imela prilike se izreči, kako stališče ji je zavzeti v tem velevažnem vprašanju. Ker se je ni vprašalo, služi naj sedaj vsej javnosti resolucija, katero sem izročil gospodu predsedniku s prošnjo, da jo kot nujno smatra in da na glasovanje.

Preden se to zgodi, dovoljeno mi naj bo v podkrepitev tega par besed.

Kakor Vam je, častiti gospodje tovariši, znano, sklenil je deželni zbor kranjski zvišati deželne doklade za 15, oziroma 35 odstotkov na zemljiški, občno-priobninski in hišno-najemninski davek. Na užitnino vina, vinskega in sadnega mošta ter na užitnino klavne živine in mesa sploh pa celo za 105⁰/₀ na deželi, v zaprtem glavnem mestu Ljubljani pa nečloveško — kar groza mora vsakega preleteti — na 174⁰/₀.

Ni mi treba posebej poudarjati, da bo tako brezprimerno povišanje deželnih doklad vsaki, prav vsaki prebivalec nesrečne te kronovine bridko občutil, zlasti pa obrtniki, trgovci in industrijalci kranjski.

Najbolj udarjeni boste s temi nezaslišanimi zvišanji gostilničarska in mesarska obrt. Že sedaj reveži — ako izvzamemo eno desetino srečnejših — komaj dihalo, pa se jim hoče s takimi davščinami še konsum zmanjšati. Da bo konsum padel, je absolutno gotovo. Zlasti vina se bo dokaj manj iztočilo, ker bo moral vsaki gostilničar ceno za 8 vinarjev pri litru zvišati. — Naravna posledica tega zvišanja bo, da bo delavec, mali obrtnik, in mali kmet segel po žganju. Odrpta bo s tem pot večjemu žganjepitju, kar bo tudi v moralnem in fizičnem oziru na naše ljudstvo slabo vplivalo.

Trpeli bodo vsled tega posebno dolenski vinogradniki, ki že sedaj komaj izpečavajo svoj pridelek, v bodočnosti ga bodo pa le zamogli v najmanjši meri. Vipavski vinogradniki ne bodo toliko udarjeni, ker so njih vina — slična dolenjeavstrijskim vinom — izvažajo na Dolenje Avstrijsko in Češko. Drugače je pa z dolenskim vinom. Za eksport ni primeren. Dolenjski producent je navezan le na Ljubljano in Gorenjsko, na Notranjskem je Dolenjca dobiti le v malo krajih. In če se Dolenjcu odvzame prilika, ta dva rezervoarja t. j. Ljubljano in Gorenjsko napolniti, opustiti bo primoran nadaljno drago obdelovanje svojih vinogradov, iz katerih cvetočih zelenih vinogradov bo nastala puščava. Zgrabiti bo moral popotni les in se še v večji meri izseljevati v neizogibno Ameriko. Uboga Dolenjska postala bo neobljudena, kakor je že sedaj velik del Belokrajine in naravno je, da bodo potem dolenski obrtniki in trgovci svoja podjetja zapreti morali ter se istotako izseljevali. Koliko eksistenc bo s tem uničenih! Ni treba meniti, da slikam položaj v tako temnih barvah, ker sem slučajno sam Dolenjec, torej nekako „pro domo sua“, pa obiskalo me je v zadnjih dneh

mного Dolenjcev in tudi pisma sem prejemal, v katerih vsi enako obupno jadikujejo nad tem nezaslišanim zvišanjem deželnih davščin.

Industrija, kolikor je imamo na Kranjskem, mora takorekoč prenehati. Gotovo je pa, da se bo vsakdo desetkrat premislil vsled teh brezprimernih in zraven še diferenciranih doklad s kakim novim veleobrtom pričeti. V naprej je že tako podjetje mrtvorajeno dete, ker ne bo dotičnik zamogel konkurirati z drugimi deželami.

Z ozirom na to usojam se predlagati sledečo resolucijo:

Častita zbornica blagovoli skleniti:

Trgovska in obrtna zbornica kranjska obžaluje, da je visoka c. kr. vlada predložila v najvišje potrjenje v proračunski seji deželnega zbora kranjskega dne 28. svečana 1914 sklenjeno brezprimerno diferencirano zvišanje deželnih doklad, ker bo s tem tako obrt kakor trgovina na Kranjskem hudo oškodovana.

Obrtno združništvo.

Ljubljanski sobni in črkoslikarji ter pleskarji so imeli letošnji svoj občni zbor dne 26. majnika popoldne ob 4. uri v salonu Mrakove restavracije na Rimski cesti. Poleg 23 članov so bili navzoči še gg. dr. Berce kot zastopnik obrtne oblasti, združni inštruktor Henrik Steska, načelnik Zveze Franchetti in poročevalci listov, katere vse je načelnik zadruga g. Speletič potem, ko je konstatiral sklepčnost, pozdravil ter nato podal sledeče poročilo. Število članov zadruga se je pomnožilo od 38 na 44. Član Hugon Eberle je med letom umrl. Na načelnikov poziv se dvignejo člani v znak sožalja s sedežev. Od teh članov je 16 pleskarjev, ostali so slikarji. Vajencev je bilo v pretečenem letu priglašanih 10, oproščeni so bili trije in preskušnjo so napravili tudi trije. Posamezni člani pozabijo med letom priglasiti svoje uslužbenice zadrugi ter imajo radi tega sitnosti tudi s strani policije. V bodoče naj se tega ne prezre. Poročilo se odobri brez ugovora, na kar imenuje načelnik za zapisnikarja g. Petka, za overovatelje pa gg. Pristoua in Remžgarja. Nato poda načelnik računski zaključek, iz katerega je posneti, da je imel mojstrski fond v preteklem letu 487·35 K dohodkov in 40·16 K izdatkov, torej prebitka 447·19 K, vajeniški fond pa 411·11 K dohodkov in 66·— K izdatkov, tedaj prebitka 345·11 K. Po poročilu pregledovalca računov, da je našel vse knjige in blagajno v redu, se poročilo odobri in podeli načelniku predlagani absolutorij. Nato se izvolijo v načelstvo zadruga za dobo treh let sledeči gg. Štefan Speletič za načelnika, Ernest Remžgar za pod-

načelnika, Fran Klemenčič, Anton Petek, Fran Ks. Stare in Fran Zgonc za odbornike in Josip Božič ter Fran Černe za namestnike. Naslednja točka dnevnega reda je obsegala sklepanje o razširjenju združnega okoliša na sodni okraj ljubljanski. Potem, ko je združni inštruktor g. Steska natančno pojasnil, kake ugodnosti nastanejo članom v tem oziru, da se namreč potem ne bo moglo več izdajati tako lahko obrtnih listov tudi takim, ki se niso zadostno izučili, da ima dalje zadruga vpliv pri spregledu dokaza vsposobljenosti in pravico rekurza, in potem, ko se še pojasni, da izven mesta dobi lahko vsakdo, kdor se izkaže kot izučenega v eni zgorajnih strok, obrtni list za vse stroke, se raztegnitev združnega okoliša na celi ljubljanski sodni okraj sklene soglasno. Pri raznoterostih opozarja najprej načelnik na imenovanje prisednikov preizkušnjam. Sklene se soglasno, predložiti obrtni oblasti zaznamek vseh onih članov, ki so za to kvalificirani. Dalje svari načelnik po naročilu trgovske in obrtne zbornice pred udeležbo na zakonih, večkrat naravnost sleparskih razstavah. Končno sporoča načelnik o poučnem tečaju za združne funkcionarje, ki ga priredi v jeseni trgovska in obrtna zbornica, ter vabi člane k udeležbi. Na predlog g. Franchetti ja kot zastopnika zveze se sprejme nato soglasno sledeča resolucija:

Dne 26. maja 1914 na zborovanju „Zadruga sobnih slikarjev, črkoslikarjev in pleskarjev“ v Ljubljani zbrani zborovalci pozivljajo vlado, da čim prej predloži načrt glede spremembe zakona o zavarovanju zoper nezgode. Ta sprememba naj se giblje zlasti v tem okvirju, da bi morala biti zavarovana zoper nezgode obratovališča, pleskarjev, sobnih slikarjev in črkoslikarjev tudi glede onih del, ki jih izvrše na že obstoječih poslopih. Zlasti se pozivlja vlado, da se delokrog posameznih zavarovalnic odslej naprej razteza samo na posamezne kronovine, oziroma da se jih loči po narodnostnih skupinah in da še pred novo razdelitvijo zavarovanju podvrženih obratovališč v nevarnostne razrede, ki se ima izvršiti s 1. januarjem 1915, zasliši zastopnike prizadetih obrtnih in rokodelskih krogov. V ta namen naj skliče vlada pravočasno enketo prizadetih krogov in rokodelskih organizacij. Končno se pozivlja vlada, da na podlagi § 49 zakona o zavarovanju zoper nezgode obstoječi zavarovalni svet zviša in da v njega pokliče tudi zastopnike rokodelskih organizacij.

Nato se določi soglasno načelniku nagrada per K 150·—. Gosp. Franchetti naproša zborovalce, da naj naročajo in priporočajo med obrtnimi krogi „Obrtni Vestnik“. Gosp. Pristou priporoča zborovalcem pristop k bolniški blagajni samostojnih mojstrov. Ko so se nato obravnavale še nekatere interne zadeve in ker se potem nihče več ne priglasil k besedi, zaključil načelnik g. Speletič po poldrugournem zborovanju z običajno zahvalo občni zbor.

Deželna zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev za Kranjsko

je imela letošnji svoj občni zbor dne 28. majnika popoldne ob 2. uri v risalnici c. k. obrtne šole v Ljubljani. Zborovanja se je udeležilo okoli 50 članov. Kot zastopnik obrtne oblasti je bil navzoč mag. konc. g. Breškvar, dalje združni inštruktor g. Steska, ravnatelj obrtnega pospeševalnega zavoda g. Remic ter poročevalci listov. Dnevni red je bil prav obsežen. Obsegal je namreč nad 15 točk. Vendar je bil izčrpan po dveipolurnem zborovanju. Zborovanje samo se je vršilo sledeče:

Po običajnem pozdravu je načelnik zadruge g. Franchetti podal kratko poročilo o združnem delovanju ter povdarjal, da pomenja pretečeno leto preobrat za združno delovanje. Prej je bila zadruga vsled malomarnosti in brezbriznosti načelstva ena najzanemarnnejših. Sedanje načelstvo si je radi tega stavilo za nalogo, da popravi to, kar se je prej zamudilo. Zato se je tudi v 6 mesecih storilo več kot prej skozi celih 10 let. Med letom se je ustanovil podporni sklad, ki je pričel redno poslovati 1. I. 1914. Sestavil se je tudi delavni red, ki stopi v veljavo takoj, ko ga odobri deželna vlada. Tudi posredovalnica je že dobro poslovala. Izposlovala je združnim članom 49 pomočnikov in 3 vajence. To poročilo so navzoči odobrili, na kar je prečital tajnik g. Ivan Gjud zapisnik zadnjega občnega zbora, ki je bil ravno tako odobren brez ugovora. Iz nato podanega tajnikovega poročila posnamemo: Zadruga je štela 89 članov. Med letom je umrl član Damjanovič. Knjigovodstvo je sedaj v vzornem redu. Zahvala za to gre načelniku g. Franchettiju. Med letom so se vršili 3 občni zbori, 5 odborovih sej, 3 sestanki s pomočniškim zborom in en sestanek gospodarjev. Došlo je zadrugi 89 vlog, odposlala jih je pa nad 200. Končno se zahvali poročevalec časopisom za objave raznihotic.

Računski zaključek izkazuje v pretečenem letu 251 K 81 h dohodkov in 159 K 06 h izdatkov, torej preostane 52 K 75 h, dočim znaša združno premoženje 244 K 74 h. Po poročilu pregledovalcev računov gg. Gjud in Hemule se računski zaključek odobri soglasno in načelniku podeli absolutorij s pohvalo.

Po poročilu načelnika se vrši od 19. avgusta do 17. septembra pod vodstvom strokovnega učitelja g. Mixa strokovni tečaj za mojstre in pomočnike. Poučevalo se bo v vseh možnih strokah in sicer po 5—6 ur na dan, izvzemši nedelj in sobot. Prijavnina znaša 10 K. Naj bi se tečaja udeležilo mnogo članov.

Občni zbor sklene na to na priporočilo načelnika prirediti ob istem času tudi strokovni tečaj za vajence. S tem združeni stroški bodo znašali nad 300 K. O

obeh teh točkah sta govorila tudi združni inštruktor g. Steska in ravnatelj Remic.

Na predlog načelnika se na to sklene odložiti ustanovitev strokovne šole za vajence na poznejši čas, ko bodo finančne razmere zadruge ugodnejše in ko bo tudi več vajencev, dočim se soglasno sklene pristop zadruge k strokovni državni zvezi in izvoli soglasno za odposlanca k zvezi načelnika g. Franchettija.

Na predlog načelnika se dalje sklene proslaviti petindvajsetletnico o priliki zaključka strokovnih tečajev, prirediti pri tej priliki javno friziranje, združeno z veselico in se načelstvo pooblasti, da določi samo vse podrobnosti.

Proračun za l. 1914 izkazuje 2067 K potrebščin in 1184 K pokritja. Primankljaj po K 883.— se po daljši debati sklene soglasno pokriti z združno doklado po K 8.— za vsakega člana. Skupno s prispevkom za podporni sklad se vsled tega pobira četrletno po K 5.—.

Na predlog načelnika se nato naroči soglasno načelstvu, da predloži obrtni oblasti zaznamek vseh za prisednike za pomagalske preizkušnje upravičenih članov.

V načelstvo bolniške blagajne se nato izvoli soglasno g. Josip Vlahovič in za njegovega namestnika g. Rudolf Jurman, v nadzorovalni odbor iste blagajne g. Ivan Gjud in za njegovega namestnika g. Josip Hemula.

Na predlog g. Franchettija se nato sprejme soglasno sledeča resolucija:

Dne 28. majnika 1914 v Ljubljani zbrani brivci, frizerji in lasničarji vojvodine Kranjske naprošajo nujno obrtni svet c. kr. trgovskega ministrstva, oziroma c. kr. trgovsko ministrstvo, da uvrsti sporazumno s c. kr. ministrstvom za notranje zadeve brivsko in lasničarsko obrt med koncesijonirane obrti, pri tem pa obdrži že sedaj zahtevani dokaz vsposobljenosti glede samostojnega nastopa obrti in se ozirati tudi na krajevno potrebo.

Pri raznoterostih so se obravnavale razne interne zadeve in je občni zbor dal načelstvu razna striktna navodila glede principijelnih vprašanj. Načelnik g. Franchetti je pri tej priliki priporočal udeležbo pri poučnem tečaju za združne funkcionarje, ravnatelj g. Remic pa udeležbo pri knjigovodskem tečaju, ki ga priredi v juniju zavod za pospeševanje obrta.

Ker se na to nihče več ne priglasil k besedi, zaključil načelnik ob 1/2 5. uri z običajno zahvalo to zanimivo in dobro vspelo zborovanje.

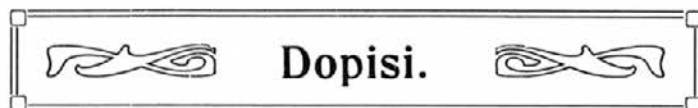
Zadruga mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani je imela v nedeljo dne 27. t. m. dopoldne svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo okoli 40 članov.

Kot zastopnik obrtne oblasti je bil navzoč magistratni koncipist g. dr. Berce in zadružni inštruktor g. komisar Steska. Otvoril je občni zbor zadružni načelnik g. Kozak, ki je po običajnem pozdravu izvajal, da se mesarskemu stanu dela krivica. Zlasti pa se je pritoževal nad popolnoma neopravičeno gonjo z gotove strani, ki groze z deželno klavnico ali pa s tako klavnico, ki bi bili mesarji še bolj prizadeti, kakor so danes. Omenil je velikanska bremena, ki jih nalagajo nove deželne doklade, kljub temu pa mesarji s ceno mesa niso poskočili. Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je zadruga imela v preteklem letu 432 kron dohodkov in 473 K 44 v izdatkov. Premoženje znaša 5831 K 84 v. Odboru se podeli absolutorij. Pri na to sledečih volitvah so bili izvoljeni za predsednika g. Josip Kozak, za njegovega namestnika g. Ivan Zajc, za odbornike gg. Fran Dolničar, Fran Lavtižar, Ivan Janežič ml., Ivan Košenina, Andrej Marčan, Fran Kastelic, za namestnike gg. Ivan Janež, Fran Lovše, in Fran Sever, v razsodišče gg. Josip Zupančič, Ivan Kočar, Ivan Košenina, Andrej Marčan, za namestnike gg. Janez Janežič st. in Josip Podkov, za pregledovalca računov pa gg. Josip Toni in Ivan Sirk. Občni zbor je sklenil naročiti Obrtni Vestnik. Sklene se v principu udeležba pri zadružnem tečaju trgovske in obrtniške zbornice in se izreče občni zbor za prireditev mesarskega strokovnega tečaja v zimskem času. Na razgovor je prišla dalje oddaja stojnic na trgu, cena mesa na stojnicah, nadzorstvo s strani tržnega nadzorstva in mestnega fizikata, odpiranje klavnice, klavnični regulativ, tehtnice v klavnici i. dr.

Petindvajsetletnico svojega obstanka praznuje v nedeljo dne 5. julija t. l. „Zadruga krojačev, krojačič, krznarjev, klobučarjev in rokavičarjev v Ljubljani“ in sicer na slavnostni način. Vspored tega slavja obsega: Dopoldne ob 10. uri izredni občni zbor v veliki dvorani „Mestnega Doma“ s sledečim dnevnim redom: 1. Sprememba nekaterih točk pravil bolniške blagajne; 2. Gmotna pospešitev nove bolniške blagajne iz sredstev zadruge (iz obstoječega podpornega sklada). Ob 11. uri istotam slavnostno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav gostov; 2. Slavnostni govor. — Ob 1. uri popoldne skupno kosilo došlih gostov v hotelu „Ilirija“, nato sestanek vseh udeležencev v vrtnem salonu hotela „Ilirije“. Ob 7. uri zvečer slavnostni večer, ki ga prirede članice in člani svojemu načelniku za njegovo 15letno načelovanje na vrtu „Rokodelskega Doma“ v Komenskega ulici št. 12. Na vspredu je petje, godba in prosta zabava. — Načelstvo zadruge že sedaj opozarja na ta slavnostni dan in prosi številne udeležbe. Posebna vabila se razpošljejo pravočasno.

Rokodelska zadruga v Zagorju priredi dne 5. julija ob 2. uri popoldan preizkušnjo obrtnih vajencev

pri g. Ignaciju Bajcarju na Toplici. Vajenci, ki so učno dobo dovršili, naj vložijo pismo prošnje na Rokodelsko zadrugo v Zagorju. K preizkušnji se lahko priglase tudi vajenci in pomočniki, ki so uslužbeni pri mojstrih izven zadružnega okoliša. Pristojbina znaša 5 kron.



Stavbeni obrt na Notranjskem.

Letošnja usoda za stavbena podjetja se je deloma že izboljšala od lanske. Nikakor pa ne smemo pričakovati, da bi se pri nas po deželi začelo zopet tako živahno graditi kot pred par leti in to radi denarne krize, ki ima še sedaj posledice. Razven težav, da je naša stavbna obrt par poletij počivala na celi črti radi nesrečne denarne krize, imamo še druge škodljivce, kateri uničujejo domačo obrt.

Pri nas po deželi imamo vse polno zidarskih mojstrov brez vsake koncesije in tudi brez vseh davčnih bremen. Pri vsem tem pa še domačini niso, pač pa inozemci, Italijani, s katerimi so naši kraji vedno obsuti. Tem gospodom ni potreba nikake posebne stavbne pravice in nikake koncesije, seveda zato menda, ker so tujci, se na nje ne gleda tako ostro.

Ako domačin prevzame kako večjo zgradbo, mora takoj nastaviti arhitekta, ako nima koncesije v popolnem obsegu, ker drugače je nevarnost, da se mu delo ustavi, kar se je žalibog že zgodilo. Tujci pa delajo in prevzemajo vsakovrstne stavbe, ne da bi se kaj takega od njih zahtevalo.

Lansko leto je bilo oddano delo zgradbe, mlekarnice na zmanjševalni dražbi v Grahovem pri Cerknici. V navzočnosti več domačih zid. mojstrov je bilo delo oddano in prevzeto od tujcev — brez vsake koncesije! In če še vprašamo, kako je bilo isto delo oddano od dotičnih gospodov? —! Odgovor: Samo zato, ker je dotični — Italjan, tujec in brez vseh pravic!

Nekako isti čas l. l. oddano je bilo največje delo v naših krajih, parna žaga v grajščini Schneeberg v Loški dolini. Tega dela menda ni bil zmožen in ga seveda tudi ni dobil domač podjetnik, pač pa tujec Italjan brez vsake koncesije s precej mastno plačo, katera bi za domačega podjetnika vpila — do neba!

Letos meseca aprila je bila razpisana stavba župnišča v Grahovem z gospodarskim poslopjem z oferti in z ustno zmanjševalno dražbo. Vedelo se je pa od dotičnih gospodov že zdavnaj poprej, kdo dobi delo. Seveda skrbelo se je za narodnost in domačo obrt — daleč za luno, pač pa za oddajo tega dela zopet tujcem Italjanom. In tako se je tudi zgodilo!

Delo je bilo oddano iz domačih rok v tuje, tujcem brez vsake koncesije! In skoraj bi rekel, da je na celem Notranjskem to največja nova javna zgradba! Da, res vzorna in zavedna narodnost pri takih možeh!

Zato se prosi višje vladne kroge, naj se nekoliko ozirajo na obrt po deželi ter naj nastopajo za to, da se ščitijo interesi domačih obrtnikov. Čemu naše obrtne šole, čemu metati denar za stavbne kurze, čemu vsi stroški za izobrazbo domačih mojstrov, ako se jim pusti delati tako krivico. Ali bi ne bilo bolje, da se izvršuje stavbinska obrt brez koncesij in vsakokršne omejitve? Mislimo po vsej pravici, da se domači obrti gode velike krivice, katere odpraviti pa ni v moči obrtnikov — ampak obrtne oblasti, ako nam ista noče sicer potisniti potne palice v roke, da zamenjamo domovino z Ameriko, ali bolj po domače — s trebuchom za kruhom!

Prizadeti.

Začnimo enkrat resno! V drugi številki „Obrtnega Vestnika“ kažete, gospod urednik, veliko mizerijo slovenske obrtne organizacije. To izvesti v celem obsegu, je pač v prvi vrsti dolžnost obrtništva samega. Tudi pisec teh vrstic se pridruži rad temu delu. Poslal bom za naš „Vestnik“ v prihodnje kak nasvet, če ga boste smatrali za primerne. Sicer se pa more doseči zaželjeni uspeh le, ako se vzamejo podani nasveti od prizadetih veščakov v pretres in primerno kritiko.

Tudi danes že prihajam z nekim nasvetom, kateri sicer ni toliko v zvezi s skupno organizacijo, kakor pa s posameznimi obrtniki in trgovci.

Vsakemu, kdor ima le količkaj opraviti z eksportnim prometom, je znano, kakšnim nagajivostim od strani nemškonacijonalnih uradnikov južne železnice smo izpostavljeni na Sp. Štajerskem. V kakšnem tonu nahrulijo človeka, če jim ni kaj po volji, to je menda čutil že marsikateri obrtnik. Da bi si pa morali ravno mi pustiti vse dopasti in povrh plačevati še naravnost neznosno visoke železniške tarife, to tudi ne bo več res, če le hočemo enkrat nastopiti resno in nič pustiti.

Naj Vam sporočim, kaj me je dovedlo do tega dopisa. Znan mi je slučaj, ko je bila naslovljena iz Celja neka pošiljatev na postajo Jarše-Mengeš drž. žel. Službujoči uradnik ni sprejel voznega lista, ker ni bil list izstavljen na postajo Jarsche-Mannsburg. Na pritožbo pri prometnem ravnateljstvu se je odgovorilo, da je dotični uradnik ravnal v smislu predpisov! Ako je to res, potem pa ravnajo proti predpisom vsi tisti uradniki, ki odpošiljajo pošiljatve z izključno slovenskim naslovom. Pred kratkim se je zopet pripetilo, da se pošiljatev ni sprejela, ker je bila naslovljena na Kanal drž. žel. in ne v Canale. Šele potem, ko se je to popravilo, je šlo. Da, celo tako so zagrizeni, da iz Celja ne odpošljejo pošiljatve, ako se iste ne naslovi

v 5 km oddaljeno postajo Petrovče tudi še s Ple-trowitsch. In takih slučajev bi navedel lahko mnogo.

S tem nastalo škodo moramo seveda nositi mi.

Vsem tem šikanam pa napravimo kmalu konec, če smo obrtniki in trgovci edini in konsekventni, namreč vsaki obrtnik in trgovec naj bi odslej naprej oddajal svoje pošiljatve edino s slovenskim naslovom, to je ime in naslov ter kraj brez dodatka nemškega imenovanja dotičnega kraja. Ako se potem tak vozni list zavrne, naj se pritoži vsaki posameznik na prometno ravnateljstvo in na železniško ministerstvo. Ko bo potem takih pritožb dovolj in sicer po več sto na dan, se bodo pač premislili, nas šikanirati še nadalje. Dalje naj vsaki obrtnik in trgovec naznani takoj vsem dotičnim tvrdkam, s katerimi ima kupčijske zveze, da ne sprejme nobenega blaga več od njih, ako bo le ena nemška beseda na voznem listu. Gospod urednik, to bi bilo radikalno sredstvo, osobito za celjske veletrgovine.

Da pa ne bomo krivični, naj to velja le za železnice, ki tečejo po slovenskem ozemlju, to je na južni železnici od Spielfelda do Trsta. Sicer pa bi niti tega ne bilo treba, kajti ako pridejo pošiljatve iz Nemčije z edino označbo Celje na pravo mesto, potem bi morale priti tudi iz Gradca, Dunaja itd.

Sicer ne vem, kakšen odmev bo imel ta moj nasvet pri gospodih stanovskih tovariših, toda izvedljiv je. Če to storimo, vršimo s tem dobro narodno delo ter damo s tem naši slovenski zemlji tudi slovensko lice.

Štajerski obrtnik.

Gg. krojačem v razmišljanje! Iz krojaških krogov se nam poroča: Kakor znano, so štrajkali letos in lansko leto krojaški pomočniki, zahtevali zvišanje plač ter to tudi dosegli v polnem obsegu. Zatorej je tudi umevno, da bodo morali i krojaški mojstri zvišati cene od krojaškega dela, posebno tisti mojstri, ki delajo s pomočniki.

Sedaj zahteva dober pomočnik sam okrog petnajst kron za delo od obleke navadnega kroja. Ako krojaški mojstri izven Ljubljane ne bodo zvišali cen, si ne bodo mogli dovoliti, da bi delali s pomočniki. Po malih mestih na Kranjskem je bil doslej že itak jako skromen zaslužek od krojaškega dela. Razven tega pa naročniki obleko in sploh krojaško delo najslabše in najnerednejše plačujejo.

Ako kupi naročnik blago pri bogatem trgovcu, plača blago takoj in pošteno. Krojač pa mora večinoma pri svojih naročnikih čakati na plačilo in jih še celo terjati, predno dobi svoj zaslužek in za nje izdano gotovino za blago.

Ker se v sedanjih časih sploh kredita ne dobi in ker morajo krojači vse blago v gotovini plačati, so sklenili pri svojih zadrugah, da se sploh ne bodo ozirali na take naročnike, ki naroče pri krojaču blago,

ako ne bodo pri naročilu prispevali na račun naročenega blaga vsaj polovico vsote. Dostikrat se namreč pripeti, da se obleka naroči, ko je pa gotova, pravi naročnik, da jo takoj ne more plačati, krojač jo brez denarja ne da in tako mu obleka ostane na njegovo veliko škodo.

Ravno tako se godi tudi pri čevljarskem in še mnogih drugih obrtih.

Naj bi se vsi krojaški mojstri ravnali po tem nasvetu!

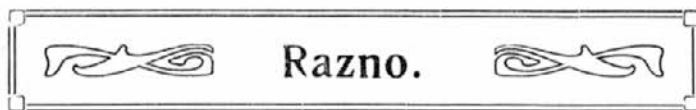
Odprava delavskih knjižic.

Po določitih § 79 obrtnega reda mora imeti vsak obrtni pomožni delavec delavsko knjižico. Delavsko knjižico mora vzeti v hranitev obrtni delodajalec, kadar prične delovno ali učno razmerje. Delodajalec je dolžan po obstoječem zakonu izročiti pomožnemu delavcu delavsko knjižico, kadar se pravilno dovrši delovno ali učno razmerje.

Od strani organiziranega delavstva, zlasti socialno-demokratskega se dolgo že dela na to, da se odpravijo delavske knjižice. Uspeh tega prizadevanja je ta, da je trgovinsko ministrstvo izdelalo načrt zakona, s katerim se preminjajo določila §§ 79 in 81 obrtnega reda. O določitih tega zakonskega načrta se bode v kratkem izjavljati obrtnim zadrugam.

Predmetni načrt v bistvu določa, da se odpravijo delavske knjižice ter da stopijo na njih mesto delavske legitimacije. Delavske legitimacije bi ostale glasom načrta pri delavcih, ki so dopolnili 24. leto, tudi za čas službovanja v rokah delavcev samih. Pri vseh drugih, mlajših delavcih pa bi imel spravljen delodajalec, oziroma učni gospodar. Pri pomožnih delavcih, ki so dopolnili 24. leto, ne bi kakor doslej pri delavskih knjižicah vpisoval čas službovanja delodajalec, marveč pristojna občina, ali le na zahtevo delavca samega. Delodajalec je po zahtevi delojemalca dolžan glasom določil v predmetnem načrtu napraviti mu izpričevalo o načinu in dobi uporabe. Izpričevalo pa ne bi smelo vsebovati navedb, ki bi moglo otežkočiti vstop v novo službovanje.

Delavske knjižice so za obrtne gospodarje jako važne. Iz njih vidi, kje in koliko časa je služil pomožnik, ki se mu ponuja. Delavska knjižica, katero je dolžan izročiti le po redno dovršenem razmerju, daje obrtnemu delodajalcu hkratu vsaj nekoliko varstva proti onim pomočnikom, ki hočejo svojevoljno zapustiti delo, ne da bi se držali odpovednega roka. Pričakovati je pač, da se organizirano obrtništvo izreče proti odpravi tega važnega in potrebnega dokumenta.



Obrtni shod v Ljutomeru. Za binkoštni ponedeljek napovedani shod v Ljutomeru je vspel naravnost sijajno. Zborovanja se je udeležilo nad 300 zborovalcev iz obrtniških krogov in vsi referati so bili temeljiti in izborni. Poleg številnih funkcionarjev „Južnoštajerske obrtne zveze“ z g. Zupancem na čelu je bila zastopana tudi Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug po svojem načelniku g. Franchettiju. Radi pomanjkanja prostora si pridržujemo obširneje poročilo in referate za drugič.

Načelstva štajerskih obrtnih zadrug ponovno naprošamo, da nam čim prej izroče naslove onih svojih članov, od katerih se je nadejati, da se naroče na „Obrtni Vestnik“. Ker je „Obrtni Vestnik“ oficijalno glasilo „Južnoštajerske zveze obrtnih zadrug“, je na vsak način potrebno, da se glasilo tudi razširi med člani te zveze.

V Zagorju ob Savi se je dne 24. maja vršila razstava vajenskih del obrtne nadaljevalne šole. To razstavo si je ogledalo tudi precejšno število tukajšnjih mojstrov, ki so se jako pohvalno izražali o raznih risbah. Posebno dela nekaterih vajencev so vzbujala vso pozornost.

Izražamo svoje priznanje slavnemu vodstvu in učiteljsstvu te šole. Vajencem pa kličemo: Le vstrajno naprej do popolnosti, da bodo vaša dela v čast obrtnemu stanu.

Želeti je, da se te razstave spopolne z razstavo v delavnici po risbah izvršenih praktičnih del, kar bode gotovo dobro vplivalo na razvoj in izobrazbo vajencev.

Omeniti nam je še, da se izdajajo izpričevala na tej šoli v nemškem jeziku. Zato vlada med tukajšnjimi narodno čutečimi obrtniki precej ogorčenja. Apeliramo na tukajšnje vodilne kroge obrtne nad. šole, da se ta grda razvada opusti, sicer bodemo v ostreji obliki to zahtevali.

Obrtna razstava v Radovljici. V Radovljici nameravajo prirediti v juniju splošno obrtno razstavo in sicer v večjem obsegu. Otvoritev razstave je projektirana na 26. junija. Kakor je čuti, vlada za to razstavo med obrtniki precejšnje zanimanje in se je vsled tega nadejati čednih razstavnih predmetov. O uspelosti razstave same hočemo i mi svoječasno poročati obširneje.

Tečaja za krojače in krojačice. Zavod za pospeševanje obrti priredi tudi v letošnjem poletju po en tečaj za krojače in krojačice v Ljubljani, ki se bodeta oba pričela konec junija in končala v juliju. Natančnejši datum se bo še objavil. Prijave koleka proste naj se naslove na zavodovo pisarno v najkrajšem času, ker se na poznejše prijave radi prevelike udeležbe ne more več ozirati.

Tečaj za knjigovodstvo, ki ga priredi zavod za pospeševanje obrti, je namenjen predvsem obrtnikom iz Ljubljane in okolice. Ker bo zavod priredil v letošnjem poletju v Ljubljani tudi po en tečaj za krojače in krojačice, za kojih udeležencev se bo priredil tudi skupni strokovni knjigovodski pouk, se opozarja s tem, da naj se zglašajo za navedeni knjigovodski tečaj predvsem obrtniki drugih strok. Priglasijo naj se prijavijo v najkrajšem času ustmeno ali pismeno v pisarni zavoda za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22.

Ali so bolniške blagajne obvezne svojim zavarovancem plačati plombiranje zob? Na neko vprašanje v slučaju, ko se je neka bolniška blagajna branila plačati zavarovancem plombiranje zob, temveč le stroške za izdrtje zoba, je ministrstvo za notranje stvari oddalo mnenje, da je plombiranje zob, ako se to vrši vsled zobnega gnitja, smatrati kot potrebno zdravniško pomoč v bolezni v zmislu bolniško-zavarovalnega zakona in torej kot bolniško podporo v zmislu § 6. št. 1 tega zakona, ki jo morajo bolniške blagajne plačati. Ministrstvo so pri tem vodili naslednji predvarki: Plombiranje zob je naperjeno proti zobnemu gnitju, ki povzroča luknje v zunanjih zobnih plasteh, bolesta vnetja zobnega mozga in tudi kostne kože in vsled tega tudi izgubo zoba in oškodovanje prebavnega delovanja. Ako gnijejo zobje, se mora zob, ako se zdravnik za to izreče, velikokrat plombirati in ne izdreti, ker se s plombiranjem doseže ne le odstranitev bolezni, ampak navadno tudi ohranitev zoba. — To mnenje je objavljeno v števil. 10. letnika 1912 „Amtliche Nachrichten des k. k. Ministeriums des Innern“.

Razpis državnih ustanov za poslovodsko šolo za izdelovanje usnja. Na poslovodski šoli za izdelovanje usnja c. kr. državne obrtne šole kemično-tehnične smeri na Dunaju je za šolsko l. 1914/15 razpisanih več ustanov letnih 3 do 500 K. Pravilno opremljene prošnje je vložiti najkasneje do 15. junija 1914 pri šolskem ravnateljstvu na Dunaju XVII. Rosensteingasse 79. Vse natančnejše podrobnosti so razvidne iz razpisa, statuta, učnega načrta in drugih pripomočkov, ki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Zavarovanje proti škodi vsled povodnji. Vodnogospodarska zveza avstrijske industrije se je vže nekaj časa bavila z vprašanjem zavarovanja proti škodi vsled povodenj in je v to svrhu izvršila obširne poizvedbe. Na podlagi teh poizvedb je pred kratkem neka avstrijska zavarovalnica (Allgemeine Versicherungsgesellschaft „Providentia“ na Dunaju) uvedla zavarovanje proti škodam vsled povodnji in si vže izposlovala oblastveno potrditev zavarovalnih pogojev. Vsi oni obrtniki, ki imajo svoje obrtne naprave kakor mline, žage, kovačnice, stojarne i. t. d. ob vodi, se na ta način zavarovanja opozarjajo in to tembolj, ker bode vlada

pri prošnjah za podelitev državnih podpor povodom poškodb vsled povodnji vpoštevala zmožnost primerne zavarovanja proti taki škodi.

Uvoz živine v Avstrijo iz balkanskih držav. Državna zveza nemških obrtnih društev v Avstriji je započela akcijo, ki stremi za tem, da naj se pri reviziji trgovske pogodbe s Srbijo doseže večji uvoz živine. Zveza pozivlja vsa društva, da naj se jej priklonijo ter jo podpirajo pri tej akciji. Radovedni smo, kaj se bo doseglo, ker so se sedaj Nemci sami začeli ogrevati za to stvar.

Navodila in nasveti.

Čitljivost napisnih tabel. Reklama je dandanes postala ena najvažnejših faktorjev. Vsled tega bo menda vsakega zanimalo, do kakega zaključka se je prišlo na podlagi raznih poskusov glede čitljivosti raznobarnih napisov. Po poročilu pisarne za patente ing. Josipa Fischerja se je pri teh poskusih doseglo: Najbolj čitljiva je črna pisava na rumeni podlagi, dočim se druge sestavine ranžirajo z ozirom na čitljivost naslednje: Zeleno na belem, rdeče na belem, višnjevo na belem, belo na višnjevem, črno na belem, rumeno na črnem, belo na rdečem, belo na zelenem, belo na črnem, rdeče na rumenem, zeleno na rdečem in rdeče na zelenem. Pri tem je zlasti uvaževati, da je splošno običajna sestava črnega na belem še le na petem mestu.

Deset zapovedi za občevanje s trgovskimi potniki. 1. Občuj le s potniki dobrih ali toplo priporočanih tvrdk in bodi previden pri potnikih, ki te obiščejo prvič. 2. Ne naroči ničesar, česar ne potrebuješ ali česar v času domenjenega roka za plačilo ne moreš vporabiti ali zopet prodati. 3. Ne daj se podkupiti z laskanjem in darili. Odklanjaj vabila na pijačo in bodi zlasti previden z vsiljivimi in zgovornimi potniki. Oprezen bodi pri onih, ki dajejo v nič druga enaka podjetja in hvalijo svojo firmo kot edino in res zmožno. 4. Daj prednost domačim trgovcem. 5. Ne podpiši nobenega naročilnega lista, katerega nisi natančno prečital in pravilno razumel. Ne podpiši ga prej dokler ni popolnoma izpolnjen in ni izčrtano vse, kar ti ne ugaja. 6. Zahtevaj prepis naročilnega lista in da ti tega potnik podpiše. Prepričaj se, ali se strinja naročilni list in prepis zlasti glede kakovosti, množine,

Častite naročnike in bralce prosimo, naj se ozirajo pri nakupu svojih potrebščin na oglase v našem listu. »Obrtni Vestnik« mora postati ognjišče organizacije slovenskih obrtnikov, zato se ravnajte po geslu »Svoji k svojim!«

cene, časa dobave in dneva plačila. 7. Pred sodnikom velja samo to, kar je zapisano v podpisanem naročilnem listu. Ne zanesi se na ustmena zagotovila, marveč zahtevaj, da se vse obljubljeni tudi vpiše v naročilni list in prepíše. Črtaj tudi pridržek, da ne veljajo ustmeni dogovori. 8. Ne podpiši nobenega naročilnega lista, v katerem se ugotavlja kot sodišče kak inozemski kraj. Drugače si primoran, pravdati se tam, najeti si tam odvetnika ali pa odreči se vsem pravicam in se zadovoljiti z vsako razsodbo. 9. Bodi previden pri priporočanju novih pomožnih sredstev in sirovin, orodja ali strojev, novih iznajdb itd., ki se še niso obnesle praktično ali ti niso bile priporočane od zanesljivih strokovnjakov. 10. Varuj se plačevanja na obroke, kajti ako ne moreš plačevati redno, ti zopet blago odvzamejo in tako izgubiš že plačane obroke.

Poletna žeja in njene nevarnosti. Kakor hitro se prično vroči poletni dnevi s prahom, se z njimi vred pojavi tudi zvišana žeja. Grlo je kakor izsušeno. Zato se pusti mnogokrat teči skozi njega velike količine tekočin, da se tako ugasi ta neznosna žeja. Naravno je, da se pri tem dogodi večkrat tudi kaj napačnega in da se ne doseže zaželjenega uspeha. Prehudi žeji pa se lahko izognemo na drug način. Opustiti je namreč treba stvari, ki povzročajo žejo in zvišujejo občutek vročine. Tako bi bilo treba opustiti v vročem poletnem času vse močno soljene in poprane, sploh močno začimbene jedi. Tudi mastnih jedi bi se bilo bolj izogibati, ker te pri prebavljanju povzročajo v telesu mnogo toplote. Nasprotno pa naj bi bile sprejete v jedilni list vse lažje jedi kakor sočivje, riž, lahke močnate jedi, pusto meso, kruh in pred vsem sveže sadje, kislo in sladko mleko. Vživanje prevročih jedi že samo po sebi ni zdravo. Z ozirom na žejo pa je naravnost škodljivo. Ne oziraje se na to, da se s temi vročimi stvarmi dovaja po nepotrebem telesu mnogo gorkote, se skuša paralizirati vročino s prav mrzlimi pijačami. To menjavanje vročine in mraza pa škodnje zobem in lahko povzroči želodčne in črevesne bolezni. Sploh pitje poleti! Čim mrzlejša je pijača in čim hitreje jo izpiješ, tem bolj se pregrešiš proti lastnemu telesu. To bi se moralo opustiti. Najprej se je treba ohladiti in vselej, kadar se hočeš pokrepčati z mrzlo pijačo, zavžij prej košček kruha ali kaj podobnega. To stori zlasti pri potovanju, delu itd., kadar je telo vsled živahnega gibanja preveč razgreto. Sploh nesposobno za stalno ugasnitev žeje je zavživanje alkohola, h katerem spada tudi pivo. Sicer res mimogrede potolaži in pokrepča; ko se pa alkohol v telesu začne razkrajati, nastopi ponovno in zvišano razgretje, žeja se zopet pojavi in vse je pri starem. Najboljše sredstvo proti žeji je mrzla kava, seveda prav močno zredčena in le malo oslajena. Kava osvežuje in oživilja. Pri potovanjih in telesnih naporih naj bi se oziralo v prvi vrsti na njo. Prav dobro gasi žejo tudi čaj, posebno lipov čaj

zmešan s prav malo lahkim belim vinom ali s citronovim sokom in sladkorjem. Ravno tako dobra je tudi voda s citroninim ali čistim, neslajenim sadnim sokom, dalje prav malo oslajen sok kompotov. Preveč sladkorja namreč povzroča želodčne kisline. Drugo zelo važno načelo glede pitja poleti je: Nobene pijače ne zlivaj v sebe v velikih množinah, nasprotno, srebaj jo le polagoma! Mnogokrat zadoščajo že dva do tri požirki, da se uteši žejo; da, mnogokrat ugasne žeja že, ako si ustnice z vodo omočimo ali grgramo mrzlo vodo.

Vprašalnica.

V vprašalnici dajemo brezplačno točne odgovore na vsa došla vprašanja, ki se tičejo obrtnega stanu. Kdor hoče imeti takojšni pismeni odgovor, ker radi nujnosti ne more čakati na javni odgovor v listu, naj v ta namen priloži vprašanju znamke za odgovor.

Vprašanje št. 10. V okolišju naše zadružne bolniške blagajne se nahaja konzumno društvo, ki pa nima nikakega obrtnega lista za svojo obratovališče. Sedaj je priglasilo konzumno društvo svoje uslužbenke k naši bolniški blagajni. Zdi se mi, da nam jih ni treba sprejeti. Prosim pojasnila, kako in kaj.

Odgovor: Upravno sodišče je z razsodbo z dne 1. oktobra 1913, št. 9916 ex 1913 razsodilo, da uslužbenci konzumnega društva, ki ne obratuje na podlagi obrtnega lista, ne morejo biti člani kake zadružne bolniške blagajne. Ta razsodba vam menda zadošča.

Vprašanje št. 11. Ali smem brez odpovedi odpustiti pomočnika, pri katerem se izkaže, da odkazano mu delo samo pokvari?

Odgovor: Po našem mnenju ne. Pač pa imate kot delodajalec pravico, zahtevati od delojemalca odškodninske zahteve radi pomanjkljivega dela. Podobno je razsodilo dunajsko obrtno sodišče v enem slučaju. V tej razsodbi je izreklo sodišče načelo, da to, ako delojemalcu posamezna dela izpodlete, še ni zadostni vzrok za takojšno odpustitev.

Posredovalnica.

Naša posredovalnica je namenjena posredovanju med obrtniki, zlasti pa posredovanju služb. Pri posredovalnici se računa tako za delodajalca kakor delojemalca beseda po 5 vinarjev, najmanj pa 50 vinarjev, tudi če ima oglas manj nego 10 besedi.

Pristojbina naj se nakazuje naprej in sicer v poštinih znamkah.

Trije vajenci se sprejmejo za brivsko obrt. Kje, pove Deželna zveza brivcev v Ljubljani.

Dober krojaški in mizarski mojster se iščeta v večjem trgu na Spodnjem Štajerskem. Dober obstoj zasiguran. Pojasnila daje upravništvo. Za odgovor priložiti znamko.

Škatlje za shranjevanje blaga v trpežni obliki **Kartoni** za razpošiljanje klobas, masla, oblek, perila in drugega blaga.

Trgovske knjižice za odjemalce v platno vezane se dobe najceneje pri

Ljubljanski kartonažni tvornici I. BONAČ v Ljubljani. Blagovoli naj se vprašati.

Trgovina z usnjem na debelo in drobno
K. A. Kregar, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 21-23.
 Telefon 96.

Priporoča svojo največjo zalogo raznovrstnega tu- in inozemskega usnja; dalje vseh vrst podplatov (Vache-Croupon) najboljših znamk. Velika izber gornjih delov za čevlje iz čohovine, teletine gladke, boks goveje, boks teletine in ševro. Največja zaloga raznovrstnih kopitov v vseh modernih oblikah. Bogata izber vseh v čevljarstvo spadajočih potreb.

2 K in več na dan

lahko zasluži doma v sobi vsakdo, kdor si naroči stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk, ki traja le nekaj dni, je brezplačen. Za trajni zaslužek jamčim vsakemu naročniku.

Franc Kos, Ljubljana Sodna ulica.

Fotografični atelier
VIKTOR
 v Ljubljani Bethovnova ulica št. 7, poleg „Kranjske hranilnice“.
 se priporoča za izvršitev modernih portretov.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700,000 000.—
 Vlog „ 43,500.000.—
 Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema hran. vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

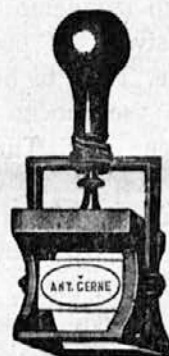
4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje domače hranilnike, ima vpeljane Kreditno društvo.
 za podpiranje obrtnikov in trgovcev pa

Instalater Fr. Sax
 konces. elektrotehnik,
 Ljubljana, Rimska cesta 19.
 se priporoča kot specialist vsakovrstnih električnih naprav.
 Sprejema tudi naročila na deželo.

Štampilje



vseh vrst za urade, obrtnike, zadruga itd.

Anton Černe
 graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj
Ljubljana,
 Šelenburgova ul. 1.
 Ceniki franco!

Umetni zobje

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvzemši nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer v konces. zobarskem atelierju

O. Seydl, Ljubljana,
 Stritarjeva ulica 7.

Priznani krojaški salon za gospode
Ivana Magdiča v Ljubljani
 Dunajska c. 20, nasproti kavarne Evropa
 se priporoča za izdelovanje oblek.
 Zaloga angleškega blaga.

Pivovarna GÖSS
 priporoča svoje priznane priljubljene izdelke
 marčna, cesarska, vležana, eksportna in bavarska piva v sodčkih in steklenicah.
 Zastopnik: FR. SITAR v Sp. Šiški.

Pri nizki ceni!
 Največja izbera in najsolidnejša postrežba za šivilje in krojače
Ignacij Žargi, Ljubljana
 Sv. Petra cesta 5. trgovina raznega modnega blaga, perila, kravat i. t. d.

Vinska trgovina
Peter Stepič, Šiška 256
 Spodnja
 priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in stajerskih vinskih gorc.

Filip Pristou
 špecialni ateljé za slikanje napisov na steklo, kovine, les, zid, platno itd.
Ljubljana, Hotel „Malič“
 nasproti glavne pošte.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
 Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Deniška glavnica K 8.000.000.—, Rezervni zaklad K 1.000.000.—,
 Zamenjava in eskomptuje izžrebane vredn. papirje in vnovčuje zapale kupone.
 Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
 Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
 Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Podružnice v Celovcu, Trstu, Sarajevu, Spjletu, Gorici in Celju.
 Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga s **4 1/2 % čistih.**
 Promet s čekli in nakaznicami.